

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 102 (602) • Четвер, 3 червня 1993 року • Ціна 8 крб.

ДЕРЖАВА
ЧЕКАЄ
КОНКРЕТНОЇ
ПРОГРАМИ І
КОНКРЕТНИХ
ДІЙ

ХТО ВІЗЬМЕТЬСЯ ЗА ЛОПАТУ

Ранкове засідання 2 червня

Депутати довго й пристрасно обговорювали проекти законів про нову структуру державної виконавчої влади України, закріплену відповідними змінами в чинній Конституції. Документи запропонували і депутати, і Президент Л.Кравчук. І хоча найнагальніша проблема сьогоднішньої України — це подолання економічної кризи, депутатські дебати тривали, на жаль, не навколо цього. Народні обранці вирішували, ХТО САМЕ має виводити нашу державу з кризи, а не ЯК САМЕ це робити. Словом, йшлося

про те, хто «головніший» — парламент, Президент, Прем'єр-міністр, а коли взяти ширше — то якою бути майбутній Україні — парламентською чи президентською республікою. І все було б добре, коли б не одна «деталька» — ситуація в економіці склалася така, що на межу виживання поставлено саме існування української держави. Депутати елементарно «забували», що не буде держави — стануть неспотрібними і всі ці розмови...

(Закінчення на 2-й стор.)

Фото Володимира СОЛОВЬОВА, Олександра КЛИМЕНКА.

В Україні з робочим візитом побувала урядова делегація Республіки Молдова на чолі з Прем'єр-міністром Молдови Андрієм Сангелі. До її складу входили заступник Прем'єр-міністра, міністри: закордонних справ, оборони, внутрішніх справ, національної безпеки, фінансів, керівники Національного банку, інших міністерств і відомств Молдови.

Цей робочий візит був, по

НА ЧУЖІЙ БІДІ НЕ РОЗБАГАТІЄШ

суті, відповідно на перебування кілька місяців тому в Республіці Молдова урядової делегації України на чолі з Леонідом Кучмою, під час якого сторони підписали ряд документів і рішень.

За час, що минуло, підбито підсумки зробленого, окрес-

лено нове коло проблем, які потребують оперативного розв'язання.

По закінченні зустрічі Прем'єр-міністр Молдови Андрій Сангелі та перший віце-прем'єр-міністр України Василь Бутусов дали прес-конференцію для ук-

СУВЕРЕННА УКРАЇНА В НЕБЕЗПЕЦІ!

Звертаємося до громадян незалежної України зі словом зболеним і тривожним. Навіть у найсудовіші десятиліття панування тоталітарної системи українські літератори, як могли, оберігали духовне вогнище нашого народу, не даючи йому остаточно погаснути, невтомно плекали українське слово. Сотні майстрів пера знищені тогочасним режимом у тридцять, сорокові та уже й пізніше — у сімдесяті-вісімдесяті роки. Українські письменники наближали перебудову, були, каталізатором суспільних процесів, спрямованих на відродження національної культури. У стінах Спілки письменників зародилися майже всі основні демократичні громадські організації Української держави.

(Закінчення на 3-й стор.)

Продиктовано в номер

ЗОНАЛЬНА ЛИХОМАНКА

Нещодавні контакти ділових кіл Харкова з бізнесменами Японії та Південної Кореї змінили намір місцевої влади, промисловців і підприємців створити вільну економічну зону. Принаймні, сьогодні в будинку професорів Харкова відкривається спеціальна конференція, присвячена обговоренню проєкта, який вже знаходиться на розгляді в Кабінеті міністрів. Згідно з ним, вільну економічну зону з відповідною інфраструктурою плануються дислокувати уздовж залізничі в напрямку на Белгород. Крім цього, передбачається поетапне створення двох зон з особливим статусом — біля Миколаєва та Маріуполя, де буде споруджено вантажно-розвантажувальні термінали. Вартість цього проєкта попередньо оцінюється у 16,5 мільярда американських доларів і 50-60 мільярдів карбованців. А свою згоду брати участь у ньому вже висловили бізнесмени Японії, Південної Кореї, Китаю, Туреччини, ряду арабських країн.

ТАМ, ДЕ РОЗХОДЯТЬСЯ РЕЙКИ

Вантажний поїзд, що віз деревину, аміак, папір та пісок з Волівця до Сваляви, спромігся подолати від станції тільки кількості метрів: не спрацювала автоматика переведення стрілок. Половина вагонів поїхало далі, а решта, разом з електровозом-штовхачем, зійшло з рейок. Понівчено добру сотню метрів колії. Ремонтна бригада з Мукачівського працювала понад 8 годин. До речі, це не перша подібна пригода на маршруті «Лавочне—Мукачеве».

УКРАЇНЦІ НА ВИСОТІ

«Ви можете пишатися чудовою поведінкою, доброю дисципліною і високим моральним духом, який демонструють всі члени українського підрозділу, дислокованого в районі Зена», — говориться у телеграмі, яка надійшла до постійного представництва України при ООН від командира сектора Саравна полковника Валентина (Франція).

Відповідно до резолюції 824 Ради Безпеки і згідно з наказом командування Сил ООН частину українського батальйону було перекинуто до міста Зена у Боснії з метою захисту місцевого населення, а також забезпечення процесу його роззброєння.

Десять рядків з листа

Вважаю, що народні депутати, Верховна Рада передусім повинні розглядати економічні питання і контролювати виконання своїх рішень. Тільки за умови піднесення економіки ми зможемо стати справді незалежні. Гадаю, щоб побузувати свою суверенну державу, всім нам потрібно на рік-два тутіше затягти пояси і добре попрацювати.

І.ЛЮБАЧ:
Нова Каховка.

райських і зарубіжних журналістів.

Як зазначив Прем'єр-міністр Молдови Андрій Сангелі, і в Молдові, і в Україні бідні ризикують хіба що тим, що помножуються на чисельність населення. Однак їх можна і треба зменшити, розв'язуючи вузли, які з'явилися — виснажливості поспішних рішень, різних бар'єрів у вигляді митниць, шлагбаумів тощо.

(Закінчення на 3-й стор.)

Парламентська хроніка

І ЦЕ НАЗИВАЄТЬСЯ ЗАХИСТ?

Денне та вечірнє засідання 1 червня

«Ті, хто за капіталістичний розвиток суспільства, сидійте праворуч у залі. Хто за соціалістичний — ліворуч. А ви, депутати Собач, чому бігаєте туди-сюди?» — «Та розумієте, Михайле Сергієвичу, я за соціалізм, але жити хочу, як за капіталізм». — «Тоді сидійте у президію... Саме цей анекдот чомусь часто спадає на думку, коли слухаєш виступи окремих депутатів на пленарних засіданнях Верховної Ради України. Ідеологічна зашореність і догми правого чи лівого спрямування досить часто замінюють їм професійну підготовку. І там, де не вистачає знань, у хід йде популізм. При цьому кожен виступає якби не від імені всього народу, то принаймні від усіх своїх виборців. Але чи справді до них дослухаються? А не завадило б.

Приміром, про соціальний захист говорять часто і багато. Не стали винятками і денне та вечірнє засідання 1 червня. Однє серед багатьох були й голоси, які прозвучали дисонансом. Наприклад, народний депутат Петров навів такі слова своїх виборців: «Ви нас три роки захищате. До чого це призвело — байцате самі. Припиніть цей захист. А що коли краще жити буде без нього?» Можна беззастережно вірити, що, справді, це слова виборців, а не чергові популістські слухи. До речі, таку позицію підтримали ще кілька парламентарів, які теж запропонували якомога

менше вживати слова на зразок «соціальний захист», а говорити про суті. Тобто про заходи для покращення умов у зв'язку з новим зростанням цін.

Протягом тривалого обговорення проекту постанови Верховної Ради щодо мінімальної заробітної плати, пенсійного забезпечення прозвучало чимало слушних зауважень на адресу самої Верховної Ради, виконавчої структури і особливо — Національного та комерційних банків, посередницьких і торговельних підприємств. Чимало промовців пропонували перепідпорядкувати Національний банк урядові, на-

вести порядок у роботі комерційних. Водночас наводили приклади, що заробітна плата водія, наприклад, у комерційному банку в кілька разів перевищує платню високопрофесійного робітника державного підприємства.

На жаль, не дуже дослухалися до виступів народних депутатів Маркова та Печерова. Перший, зокрема, наголосив, що підвищення пенсії та заробітної плати не допоможе населенню, бо в уряді немає жодного іншого джерела покриття цих витрат, окрім нової емісії. А наслідки її повинні бути зрозумілі кожному. Він запропонував також стримувати зростання грошової маси. Це передусім завдало б удару по валютниках і тих банкірах, які, взявши кредити, закупили на них долари, прагнучи спекулювати на підвищенні їх курсу. Це сприяло б також падінню процентних ставок, довело б до банкрутства банки, а не виробничника, як тепер. Народний депутат Печеров також підтвердив, що збільшення заробітної плати — це, по суті, провокація проти народу,

якщо нічого, крім емісії та дальшого зuboжіння населення, не дасть. І хоча звучали й інші пропозиції, парламентарі все-таки прийшли до спільної думки і проголосували за постанову, згідно з якою мінімальна заробітна плата та пенсія становитимуть відповідно 6,9 і 13,8 тисячі карбованців. Було здійснено й одноразові доплати тим, хто працює, за травень, у розмірі мінімальної заробітної плати. Кабінетові міністрів доручено також виробити механізм індексації грошових заощаджень населення.

Потім депутати приступили до обговорення проекту постанови про внесення змін і доповнень до Конституції — Основного Закону України.

На запитання депутатів відповіли Президент України Леонід Кравчук та Прем'єр-міністр Леонід Кучма. Чимало з парламентарів додержувалися думки, що в Президента достатньо повноважень і жодних додаткових йому надавати не потрібно. Свій погляд на сьогоднішню ситуацію в Україні, та шляхи виходу з неї висвітлював у виступі Прем'єр-міністр Леонід Кучма. Яке рішення буде прийнято — покаже наступний день.

Василь ТУТЛУК.

ХТО ВІЗЬМЕТЬСЯ ЗА ЛОПАТУ

Ранкове засідання 2 червня

(Закінчення.

Початок на 1-й стор.).

Президент, виступивши з коротенькою промовою, висловив свою головну ідею — треба зосередити всю виконавчу владу в одних руках. «Президент фактично і юридично, як кажуть, де-факто і де-юре, очолює уряд, бере пряму відповідальність за його роботу і підписує урядові документи», — сказав Л. Кравчук. Такий розклад приводив до двох безперечних переваг. По-перше, в одних руках зосереджується уряд і його дії, карова політика тощо, по-друге, в одних і тих же руках опиняться й вертикаль виконавчої влади по лінії держадміністрацій, бо представники Президента на місцях згідно з Конституцією підпорядковуються тільки Л. Кравчуку.

Про це від імені Комісії

у питаннях законодавства і законності говорив і С. Соболєв (Запоріжжя), який запропонував дещо компромісний варіант: продовжити повноваження уряду видавати декрети в економічній галузі і призначити Л. Кравчука безпосереднім керівником (главою) уряду.

А депутати переважно більшістю говорили про інше. Вони боролися проти «можливої диктатури Президента», яка, на думку промовців, обов'язково встановиться після надання додаткових повноважень Л. Кравчуку. Президента звинуватили в тому, що він безпідставно вимагає для себе ще «чогось додаткового» тоді, коли в нього були всі права і можливості для роботи, але він цим не скористався. Г. Демидов (Республіка Крим), заявивши, що Президент

розколов Україну, сказав, що такі зміни в Конституції призведуть до встановлення прямого президентського правління, але й воно нічого не дасть, бо Л. Кравчук — також паліно процентних ставок, довело б до банкрутства банки, а не виробничника, як тепер. Народний депутат Печеров також підтвердив, що збільшення заробітної плати — це, по суті, провокація проти народу,

якщо нічого, крім емісії та дальшого зuboжіння населення, не дасть. І хоча звучали й інші пропозиції, парламентарі все-таки прийшли до спільної думки і проголосували за постанову, згідно з якою мінімальна заробітна плата та пенсія становитимуть відповідно 6,9 і 13,8 тисячі карбованців. Було здійснено й одноразові доплати тим, хто працює, за травень, у розмірі мінімальної заробітної плати. Кабінетові міністрів доручено також виробити механізм індексації грошових заощаджень населення.

Потім депутати приступили до обговорення проекту постанови про внесення змін і доповнень до Конституції — Основного Закону України. На запитання депутатів відповіли Президент України Леонід Кравчук та Прем'єр-міністр Леонід Кучма. Чимало з парламентарів додержувалися думки, що в Президента достатньо повноважень і жодних додаткових йому надавати не потрібно. Свій погляд на сьогоднішню ситуацію в Україні, та шляхи виходу з неї висвітлював у виступі Прем'єр-міністр Леонід Кучма. Яке рішення буде прийнято — покаже наступний день.

А економічна криза, гіперінфляція, зростання населення є. А жаль...

Володимир СКАЧКО.

Офіційно

ЗБЕРІГАТИ

І РОЗВИВАТИ

Обговоренню можливостей співробітництва України і Чехії була присвячена зустріч Голови Верховної Ради України І. Плюща з членами делегації Парламенту Чеської Республіки, які перебувають у Києві з офіційним візитом.

Під час бесіди сторони наголосили на необхідності зберігати і розвивати зв'язки, передовсім економічні, які вже склалися між двома державами. І. Плющ і глава делегації М. Угдє розповіли про досвід проведення реформ, відвідуючи в Україні та Чехії. Потім М. Угдє виступив перед українськими

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

депутатами в залі засідань Верховної Ради. Він, зокрема, сказав, що слід якнайшвидше підписати міждержавний українсько-чеський договір, який регулював би двосторонні відносини, а також налагодити інформацій-

ний обмін між парламентами Чеської Республіки та України.

У середу вранці чеські парламентарії зустрілися з членами постійної Комісії Верховної Ради України в закордонних справах. На про-

ханія чеських депутатів голова Комісії Д. Павличко розповів про розвиток відносин України з її найближчими сусідами. Було також обговорено проблему ядерного роззброєння та питання інтеграції європейських країн.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ

РАДИ УКРАЇНИ

ПРО ПІДВИЩЕННЯ
МІНІМАЛЬНИХ
РОЗМІРІВ ЗАРОБІТНОЇ
ПЛАТИ ТА ПЕНСІЙ
ЗА ВІКОМ

Верховна Рада України постановляє:

1. Установити мінімальну заробітну плату у розмірі 6900 карбованців на місяць і мінімальну пенсію за віком у розмірі 13800 карбованців на місяць.

Вести в дію мінімальні розміри заробітної плати і пенсій за віком одночасно з рішеннями Кабінету Міністрів України про внесення змін до рівня роздрібних цін і тарифів.

Як компенсаторний захід зростанню цін здійснити одноразові виплати за травень ц. р. працюючим у розмірі мінімальної заробітної плати (6900 крб.).

2. Кабінету Міністрів України:

до законодавчого врегулювання визначити, виходячи з нових рівнів мінімальної заробітної плати і пенсій, розміри соціальних виплат (сім'я з дітьми по безробіттю, тимчасової непрацездатності тощо), стипендій студентам вищих навчальних закладів, аспірантам, докторантам, учням професійно-навчально-виховних закладів, а також переглянути неоподатковуваний мінімум доходів громадян та ставки прогресивного оподаткування доходів.

визначити порядок перерахунку рівнів державних пенсій, призначених до введення нового розміру мінімальної пенсії за віком, передбаченого пунктом 1 цієї Постанови та джерела покриття цих витрат;

підвищити тарифні ставки і посадові оклади працівників державних підприємств, установ та організацій, скоригувати порядок регулювання фонду споживання підприємств, установ і організацій у 1993 році;

внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо зміни законодавчих актів, що впливають з цієї Постанови.

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ

м. Київ
1 червня 1993 року

У ПЕРСПЕКТИВІ—
СПРАВЖНЯ ДЕМОКРАТІЯ

Президент України Леонід Кравчук прийняв делегацію Європейської комісії «Демократія через право», яка прибула до Києва для ознайомлення з роботою над проектом нової Конституції України.

Леонід Макарович повідомив гостей, що проект найважливішого державного документа Конституційна комісія уже схвалила і передала до Верховної Ради. На думку Президента, сучасні державотворчі процеси вимагають не зволікати з прийняттям Конституції. Водночас він не виключає можливості проведення референдуму з основних положень: зокрема, з питання, якою має бути наша держава — президентською чи парламентською республікою.

На думку представників Європейської комісії, в Україні непогана перспектива — мати суспільство справжньої демократії.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Підніmemo з руїн
визначну святиню
України —
МИХАЙЛІВСЬКИЙ
ЗОЛОТОВЕРХІЙ
МОНАСТІР!

ЗВЕРНЕННЯ до всієї України

Дорога українська громадо!

На Дніпрових кручах Києва, біля нашого Володимирів лежить у руїнах Михайлівський Золотоверхий монастир — архітектура міста, пам'ятка світової спадщини.

16 січня цього року в приміщенні Трапезної церкви св. Іоана Богослова Михайлівського Золотоверхого монастиря започатковано Благодійний фонд по його відновленню. За сприянням фонду стали Українська православна церква, Міністерство культури України, Державна телерадіофонна компанія, Національна опера України, Українська академія мистецтв, Університет «Києво-Могилянська академія», газети «Голос України» та «Ділова Україна». Державні заслужені академічний народний хор ім. Г. Вірського, футбольний клуб «Динамо Київ», Українська асоціація координаційної рада, центр «Український дім». Спілка архітекторів України, Українське товариство охорони пам'яток історії та культури, Український фонд слов'янської писемності та культури, Фонд науково-технічного розвитку Києва.

Михайлівський Золотоверхий монастир містився на північній схід від Софійського собору, недалеко від краю кручі, що стоїть над Подолом, на найвищому узвишші Києва. Головну церкву монастиря св. Архистратига Михаїла збудовано в 1108—1113 роках за князя Святополка Другого (Ізяславича), онука Ярослава Мудрого. Вона була другою за розміром церквою славного середньовічного міста.

На території Михайлівського Золотоверхого монастиря були поховані київські князі Святополк Ізяславич (1113 р.), його дружина Варвара, Святополк Юрійович (1140 р.), туровський князь Гліб Юрійович (1196 р.), мітрополіти І. Борейський (1631 р.) та І. Копинський (1640 р.).

Стіни монастиря були оздоблені мозаїками та фресками. В роботах по розпису храму приймав участь визначний давньоруський художник Аліпій.

З багатьох старокіївських церков, перебудованих у XVII—XVIII ст.ст. у стилі бароко, Михайлівський храм був найбільш вдалий щодо комбінування початкової давньоруської будівлі з пізнішими оздобами бароко. Зсереди стін собору Архистратига Михаїла були цілком давньоруські, тоді як зовнішній

Благодійний фонд відновлення Михайлівського Золотоверхого монастиря н. Києві. Розрахунковий Фонду — 700243, МФО 321374 банк «Україна» по Київській області (Київ, вул. Володимирська, 46).

Списки добродійців оприлюднюються в засобах масової інформації. Надати списки складати київські добродійці, котрі будуть покладені до спеціальної камери опісля Михайлівського Золотоверхого Собору.

Адреса Фонду: 225001, Київ, вул. Трьохсвятительська, 6, тел. для довідок: 228-80-95, 229-42-30.

Дирекція Фонду.

вигляд був бароковий, що створювало мальовничий вигляд багатих форм та баристих прикрас.

Михайлівський ансамбль, розташований на високому березі Дніпра, на протязі багатьох століть був архітектурним вінцем у мальовничому силуеті нашого міста, чия краса сяяла всім тогочасній Європі. Михайлівський Золотоверхий монастир був не тільки одним з головних архітектурних комплексів Києва XII ст., але й значною мірою це був витвір національного стилю українського бароко XVII—XVIII ст.ст.

Знищення монастиря з його головною домінуючою спорудою — Михайлівським Золотоверхим собором завдало величезної шкоди як духовності та культурі України в цілому. То був тяжкий, хороний злочин тоталітаризму. Відновлення Михайлівського Золотоверхого монастиря, що уніва в себе риси культури двох великих епох, має за мету відтворити унікальний архітектурно-історичний ансамбль в тому вигляді, який він мав до руйнації 1934—1936 років, коли сталінський вандалізм виявив свою усю ненависть до України, до світової культури.

Наша спільна справа, відбудова, створити умови для розвитку суспільної моралі, сприяти зміцненню злагоди і співробітництва між людьми, незалежно від їх світогляду, створити надійний ґрунт для всеукраїнського духовного єднання.

Продовжувати перервану традицію, на території монастиря буде відновлено пантеон славних діячів Української держави.

Отже поспішаймо, поспішаймо зусилля та віддамо все найдорожче, що у нас є — талант, творчість, свою працю — на відбудову храму.

І являться всім нам Спаситель зі словами: «Мир вам!»

Вулиця Радя Фотопу
Діалог

Суверенна Україна в небезпеці

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Нагадаємо про це не для похвалби, нагадаємо, аби наголосити на своїй історичній відповідальності за все, що діється сьогодні в державі України, про яку ми мріяли, яку виборювали і словом чесним, і безпосередньою участю багатьох літераторів у політичній боротьбі. Ми часто буваємо в містах і селах різних регіонів, зустрічаємося із своїми читачами, вислуховуємо їхні скарги і нарікання на представників місцевої влади, і від почутого та побаченого болем проймаються наші серця.

Сьогодні — будемо гранично одверті — майбутню нашої держави під великою загрозою. І все це через нас, а не через нас, переважання особистих інтересів (навіть у людей посадових, знайомих з народом політиків) над суспільними, через брак політичного досвіду і небажання його набувати, через брак у суспільстві «апостолів правди і науки», що про них мріяв Великий Кобзар, через засилья, натомість, на всіх політичних сценах, починаючи з Верховної Ради, трибунних словотворців, людей гучного слова, але не конкретного діла. Найтяжчим із нас уже давно було зрозуміло, що доля України вирішуватиметься не на митингах, а в економічній сфері, і не деє за кордоном, а тут-таки, серед нас, на змученій, знедоленій землі нашої. І це не через те, що економісти зі світовими іменами не хочуть нам допомогти чи ми не бажаємо їх вислухати. Ні, але світова економіка ще ніколи не аустричалася із такими надто специфічними проблемами, і економічними, і політичними, і психологічними, які нині маємо ми. Маємо сьогодні суспільство, яке сім десятиріч років виховувалося колосальною пропагандистською машиною нехай і в утопічній, але привабливій для людей ідеї соціальної рівності і справедливості. Різкий, обвальний, впродовж двох-трьох років, поділ на невелику групу заможних, багатих яких набуває не завжди чесною (за умов інфляції і запердя господарства) працею, і на збожжені маси не міг не викликати спротиву значної частини людності. Надто, що перебудова суспільства знову, традиційно для нашої історії, відбувається за рахунок соціальних класів, трудового людю. Розпочата було у перші перебудовні роки боротьба з привілеями верхів закінчилася поновленням цих верхів «новобранцями номенклатури», навіть окремими учорашніми митинговими борцями з парткортежем. Вільше того, на плечі трудового людю велися спекуляції усіх мастей, що неприховано хизуються своїм багатством, розкішним — серед масового жебрацтва — способом життя. За умов фактичного беззавлад розперзалася кримінальний елемент, існує реальна загроза для більшості суспільства опинитися завтра заборжниками мафіозних структур. За цих не-нормальних умов втрачаються залишки традиційної народної моралі, падає інтерес до чесної праці. Через шалене подорожчання паперу та поліграфічних витрат значно зменшилася кількість українських книжок, нові романи і повісті, вірші і поеми надано залягли в шухлядах, закриваються видавництва і журнали. Гине національна література і культура, кинула держава під ноги ринковий, на думі людські діє шалений наступ комерційного зарубіжного псевдоінтелекту з його ідеями насильства і бездуховності. Деякі депутати, який вірив народ, не витримали перевірки владою і наблизженням до «державного підрота», чимало з них із гідним подиву поспіхом борються за посади. А чесні люди, які мужньо, самозречено боролися із тоталітарним режимом, знову у безсилій самотині.

Із вкрай критичної ситуації в суспільстві користуються комуністи, партія яких активно відрожджується. Іх підтримують сили, які мріють про відраження КПРС, отже — і колишньої імперії. Може бути спровокований соціальний вибух. Напі не вельми зичливі до незалежної України судді можуть скористатися з цього, аби знову пошматувати українську землю і перетворити її на свої колонії. Тривожить нас пошліве будівництво армії України, провокаційні гри навколо Чорноморського флоту.

Ми не можемо, не маємо права мовчати, не бити на спок.

На наше переконання, Верховна Рада повинна якнайшвидше надати усі необхідні повноваження Президентові України. Люди стоїмися від беззавлад, але на руку лише кримінальним елементам і спекулянтам.

На часі — проголошення надзвичайного економічного стану в державі, а, можливо, і введення картовий системи. За умов, коли більшість населення не здатна вже прогнати своїх родичів, тільки справедливий розподіл основних товарів народного споживання здатен порятунку ситуацію. Усі від-повідальні за державу повинні лягти на плечі Президента України і його виконавчих структур, які сьогодні потребують серйозного переуконструктування.

Варяй необхідною перекласти економічний титар перехідного періоду рівномірно на всі верстви населення, полегшити тим самим тяжку ношу найбільшніх. Для цього — прийняти Закон про корупцію, відкинути будь-які привілеї вищої і середньої чиновництва, накласти високий прогресивний податок на комерційні структури і комерсанти, передусім на тих, хто займається не виробничим продукцією, а гендіонами гришми в умовах інфляції. Депутати всіх рівнів, державні чиновники повинні негайно подати декларацію про свої прибутки до податкових інспекцій. Якщо депутати не приймуть закон про декларацію на найближчій сесії Верховної Ради, Президент повинен звернутися до виборців з закликом відкликати тих депутатів, які відмовилися це зробити. Слід негайно зупинити діку приватизацію багатства, які належать усьому народові, а не гуртиком розбагатілих спекулянтів. Треба заборонити спекуляцію житлом і землею, повернути у державу, комунальну власність квартири і приміщення, скуплені в містах комерційними структурами, суворе контролювати діяльність комерційних банків. Потрібно вжити спеціальних заходів, які б максимально забезпечили перехід засобів виробництва до рук корінного населення України, заборонити купівлю квартир у містах іноземцями, які не є громадянами України, а також навести порядок з курсуванням іноземної валюти у державі.

Особлива увага повинна бути спрямована на відповідальність правохоронних органів за суворе дотримання державних законів та кримінального кодексу, зокрема прокуратури і судів, які сьогодні надто полюбляють до розкрадання національного майна.

На часі — об'єднання всіх національно заангажованих сил, демократичних партій та рухів на основі спільно виробленої програми національного порятунку. Коли станеться соціальний вибух, він не мине нікого, нікому не вдасться відсидітися у тиші і спокої. Погляньмо, що діється в колишній Югославії, у деяких регіонах колишнього Союзу.

Публікуючи це Звернення до громадян України, ми сподіваємося на уважне ставлення до наших думок і пропозицій, на їх широке обговорення. Сьогодні незалежна Україна — в небезпеці, усе робимо, аби порятунку її. Важливішої турботи і важливішого завдання нині не може бути ні в кого.

Юрій МУШКЕТІК, Олександр ГОНЧАР, Віль ГРИМІЧ, Євген ГІПЦАЛ, Володимир ДРОЗД, Володимир ЗАБАПАНСЬКИЙ, Павло ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ, Олександр КОЛОМІЄЦ, Анатолій КРАВЧЕНКО, Олександр ЛУПІЙ, Анатолій МОРОЗ, Ігор РИМА-РІД, Борис РОГОЗА, Микола РУДЕНКО, Богдан СІШНИНСЬКИЙ, Роман ФЕДУК, Валентин ЧЕМЕРИС.

НА ЧУЖІЙ БІДІ НЕ РОЗБАГАТІЄШ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Проблема митниці стала особливо актуальною вилтку, напередодні овочевого сезону. Адже Республіка Молдова традиційно постачала овочами західні та північні області України. А це, як відомо, продукція, яка потребує оперативних перевезень. Бо коли митники почнуть перевіряти чи кожний помідор та персик не націнені динамітом, то до замовника потрапить хіба що томатний або персиковий сік...

Однак це лише одна з багатьох проблем. Серйозне занепокоєння в українській і молдовській сторін викликає ескаляція насильства і злочинності. Адже, як підкреслює Андрій Сангелі та Василь Ствухов, для злочинців не існує кордонів. І домагаються вони про свої протиправні дії набавити оперативніше, ніж уряди. Тому Міністерства внутрішніх справ України і Республіки

Молдова повинні працювати в тісному контакті.

У ході зустрічі напрацьовано певні рішення щодо взаємоспівробітництва між підприємствами, які відносяться до військово-промислового комплексу, оскільки вони пов'язані єдиним технологічним ланцюгом, сільськогосподарськими та іншими. Досягнуто домовленості і щодо взаєморозуміння.

Стосовно останнього обвального підвищення цін Росією на енергоносії, то українська і молдовська сторони дотримуватимуться думки, що на чужій біді не розбагатієш. Во незабороні як акція повернеться бумерангом до тієї ж Росії, оскільки вона все в собі більше політичний, ніж економічний характер.

Сторони прийняли до думки, що такі зустрічі мають стати постійними.

Василь ТУТЛІК.

Продиктовано
в номер

До роботи візьмуться міністри

Президенти Росії та України доручили своїм міністрам закордонних справ провести переговори з розробки питань для зустрічі на найвищому рівні з проблем Чорноморського флоту, про це повідомили 1 червня на брифінгу в МЗС України. Найближчим часом очікується приїзд до Києва міністра закордонних справ Росії Андрія Козирева.

На Поліссі лихо!

На торф'яних ґрунтах Волині площею 6 тисяч гектарів від морозу постраждали чимало сільськогосподарських культур. Спеціалісти свідчать: температура подекуди опускалася на 6-7 градусів нижче нуля. На торф'яних полях, яких тут багато, відсутні метеопости, які б могли фіксувати рівень температури в ґрунті. Тому Держстрах не відшкодує господарствам збитків. В обслуговуванні сільського господарства та продовольства розповідає, що картопля, яку підморозило, ще виродиться, але її врожайність буде не більше 60-70 центнерів з гектара. Для пересіву кукурудзи потрібно 200 тонн насіння, якого на Волині немає. А це пересівати льон, гречку, буряки...

Свобода чи контроль?

Відбулися перші збори підприємців Львова, де йшлося про взаємодію та співпрацю в умовах кризи. У роботі зборів взяли участь віце-прем'єр В. Пинзник, заступник міністра економіки України С. Терехин, місцеві керівники. Група представників місцевого бізнесу заявила: у Львові підприємств дуже багато працювати, бо влада, мовляв, стримує ініціативу. На думку ж представника Президента С. Данилюка, така позиція є небезпечною, оскільки необхідно виключити можливість проникнення в економіку злочинного світу. Тож контроль за підприємцями потрібен. Учасники зборів вирішили створити об'єднання підприємців Львова, обрали його раду.

Термінал: Мінприроди не проти, але...

Мінприроди здійснило державну екологічну експертизу техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) будівництва нафтоперерабатального комплексу (НПК) в районі Одеси.

Аналіз засвідчив, що, зокрема, потребують обґрунтування обсяги операцій по експорту нафтопродуктів і будівництва об'єктів по їх перевантаженню на суші.

Однак остаточно обрати кращий варіант з трьох запропонованих експертна комісія не змогла, оскільки оцінку в ТЕО

впливу будівництва на довкілля не вважає за достатню.

Доопрацювання потребують і питання організації екологічного моніторингу в районі будівництва. ТЕО має передбачати також заходи для запобігання розливу нафти та організації аварійної служби.

Втім, Мінприроди не є принци-

...Я завжди шкодував, що Екклєзіаст зарано помер, позбавивши мене можливості посередитися з ним про сенс марнотомних зусиль задовольнятися посередньою прозою перекладів переселенців.

Не чекайте, коли Леся стане у твердій палітурці класика на полицю між Стусом і Фолкнером. Краще підійти сьогодні опів на сьому до Спілки письменників на Банківській і подивитися на неї, набагато цікавіше, ніж у газеті. Подивіться і послухайте. Адже вона ще й співає, акомпанує собі і складає пісні.

А якщо вважатимете, що така поезія — не для вас, не застудуйтеся, адже я упереджений. Шукайте і знайдете. Можливо, вас задовольнить і проза. Газетна...

Костянтин
ПАРШУК.

Що почім

Нерви депутата коштують мільйони

У Радницький районний суд Києва звернувся з позовом з метою захистити людську і депутатську гідність народний депутат України Олександр Воробієв. Його претензії — до газети «Правда України», яка видрукувала статтю «Фігаро там, Фігаро тут» з некоректними висловлюваннями. Моральні збитки Олександр Михайлович оцінив у 52 мільйони карбованців. Аналогічний позов подано на газету соці-

алістів «Відродження», від якої за передрук цієї статті Олександр Воробієв зажадав 1330 тисяч карбованців. Свого часу народний депутат вже виграє один судовий процес у сумській обласній газеті, тож це дозволяє, що нерви Воробієва, як не дивно, і відновлюються, і коштують недорого.

Віталій
МАКСЮТЕНКО.

Офіційно

повим противником спорудження терміналу. На думку заступника міністра Ю.Рубана, який очолював експертну комісію, НПК може бути цілком безпечний, і саме він, напевно, дасть можливість винести з Одеси старі портові об'єкти, які не відповідають екологічним вимогам.

Олексій БРЕУС.

Мітингують усі

3 рухом — одним духом

У Херсоні, на площі Героїв Сталінграда, відбувся мітинг проти нового підвизначення шін.

Ніяких конкретних пропозицій щодо виходу із складного становища не пролунало, мало хто загадав про необхідність краще працювати. Ставилися лише одна вимога: підвищити пенсії пенсіонерам, іншим категоріям населення, забезпечити усіх цукром, іншими продуктами.

Мітинг організувала крайова організація Руху, але характерно, що до рухівців приєднались керівники міждержавних профспілок, ветерани війни і праці.

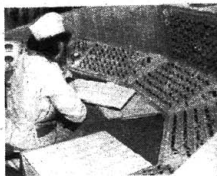
На думку херсонських соціологів, спостерігається змінження шеренг людей з протилежними політичними поглядами. Раніше ветерани виступали проти заходів, які проводили рухівці.

Іван
КАЛИНИЧЕНКО.

ФОТО ФАКТ

У Новоодеському районі Миколаївської області триває кампанія з раціонального використання і зберігання паливно-мастильних матеріалів на час сибі та зими. Створено спецагенти, що разом з міліцією і ДАІ контролюють місцеву нафтобазу, міські заправки, заправку техніки в колгоспах та інших господарствах.

В Дарницькому районі Києва діє 18 спеціалізованих підрозділів озброєної охорони. Вони охороняють квартири, об'єкти народного господарства і комерційних структур. Максимум за три хвилини після сигналу тривоги, що надійшов на центральний пункт, на об'єкт виїжджає чудово озброєна і високопрофесійна група затримання.

Заядкі охорони за останні два роки не здійснили жодної крадіжки на підконтрольних об'єктах, а в новому році затримано 489 злочинців і вилучено матеріальних цінностей на суму більш як 262500 карбованців.

Добре сидимо, леза жуємо

Людину, що тільки дванадцятий день на волі, передбачити неможливо. І це чудово. Бо вперше, готуючи матеріал про те, що робиться за злочинними стінами, але все одно в нашої же державі, я можу називати бес: де сидів, як сидів, і навіщо(!) пізніше... мені дозволено!

Отже, Костя Логвиненко. Йому 19 років. У 1989 р. отримав 4 роки за угол машини. Спочатку сидів на Харківській малолітці, потім знову ж таки у Харківській, але в дорослій в'язниці. Під амністією не потрапив. Відсидів всі 4, від дівчини до дівчини.

— Добре сидити, там не нас нема. Але туди, де відсиджував я, намагався не потрапляти: коштує гроші, леза...

— Чому ж ти не коштує? — Я потрапив до Харківського табору з малолітці. На малолітці непогана охорона, бо ставляться все-таки, як до дітей, але абсолютне беззавдання серед хлопців. В дорослій все навпаки. Але все одно, коли мене перевели, в Харківському таборі це можна було жити. Хоча ні, навпаки: найбільш шкідливим хлопцями.

І, сидючи в своєму клопанику, ви, мабуть, говорили про те, як сидіти в інших тюрьмах, де краще?

— Найкращі тюрьми і табори в Росії. Там хороша школа охорони і сувора дисципліна серед блатних. Коли людина виходить на волю, її одразу видають «піддомні» на першій час (не державою, звичайно... авт).

А у нас... Добре, коли у мене є рідні, а від блатних же відмовилися і рідні і знайомі, йти з тюрьми нема куди. На роботу, зрозуміло, ніхто не візьме. Все що залишається, це набити фізіономію якогось мільйоніра, і піти на розкрутку як іший тюрм.

— Але тепер нашім в'язням, хоч-не-хоч, доведеться сидіти

Реалії

лаки почесати. Пам'ятаю, як нас тільки перевели з малолітці. І ледь не в перший день ОМОН поїхав «на прогулянку». Протежувати так: через кожний метр стоїть омишнєць з палицею і «підганяє». І так по всіх коридорах. Ми були на сьомому небі. Не бігли, а летіли. Кажуть, що вони не одного забили на смерть. Але кінців, звичайно, не знайдемо — все спинуться.

— А загалом в таборах часто вбивають?

Відносно. В моєму таборі за 1992 р. загинуло, було трупів з десяти. Це тих, що збили свої ж. Частіше вбиваються.

— Костю, як злочинці останнім часом стали найпоширенішими?

— Крадіжки, автомобілі, вбивство (на малолітці за вбивство судили переважно з Кривою Рогом, там досі де боротьба за територію), агітація, атакують. Ретельно тримаються окремо. Їх боїться ціпати. Гвалтівники більше не адекватні, сама знаєш, які зараз «ранні» дівчата. Хіба якщо агітація зовсім дитини. Тоді уважай цю мову «коханців» кінцею.

А в останній рік з'явився багато наркоманів...

Скажу відверто: це не все, про що хотілося б написати. Зовсім інший світ, інші традиції. Але такий світ, як у цій державі, «безлад». І так само як на волі, все вирівнюють кінці і гроші. Та в кожній стіні, навіть з колючим дротом, є два боки. І це не питання, з якого боку більше дотримуються людських прав.

Наталія ФІЛІПЧУК.

Дітей Сковорода до Америки

Приємна звістка надійшла з-за океану: у місті Сільвер-Спрінг на Американському континенті встановлено пам'ятник видатому українському філософу і просвітителю Григорію Сковороді. Українська громада, яку очолює уродженець Чорнух — Григорій Приймак, подбала про те, щоб скульптуру виготовив талановитий майстер Марк Родас. Сковорода зображений мандрівником. Висувалися слова: «Пізнай себе». У пам'ятник вмурувано землю з могили філософа, яку надіслали мешканці села Православники, що на Харківщині. Більш православної церкви св. Андрія відбулися урочисте богослужіння, святковий концерт.

Донбас, Приззов'я і їх проблеми

У Маріуполі пройшла науково-практична конференція «Донбас і Приззов'я: проблеми соціального, національного та духовного розвитку». Серед організаторів — Інститут національних відносин та політології, Інститут історії АН України, Донецький університет, обласне і міське відділення Фонду миру, Маріупольська рада національно-культурних товариств, міськрада народних депутатів.

Зігріли...

Обласна Рада народних депутатів Волині надала пільги окремим категоріям непрацездатним громадянам похилого віку за рахунок коштів бюджету. Невадні першоті Вітчизняної війни та національно-визвольного руху, одинокі громадяни похилого віку відтепер платитимуть тільки 50 відсотків вартості мому твердого палива та природного зрідженого газу. Встановлено рад пільг і за проїзд у громадському транспорті.

Київський театр Валентина Шестопалова готує постановку «Край Шекспіра». А поки що театр бездомний, і грає свої спектакли в Будинку художника і театрі «Сусіди».

До речі, неповажно акторів і режисерів Валентина Шестопалова присвоєно звання заслуженого артиста України. Вітаємо!

Міжнародний ярмарок «Брама Прішменська» відбувся в прикордонному польському місті Прішмені. У ньому взяло участь більш як 70 польських та західноєвропейських фірм. Своєю продукцією на ярмарок запропонували й українські виробники.

Ще у 1959 році під час ходів випробувань атомного криголама «Ленін» 60 кубометрів низькоактивних відходів вихлюпнули в Північний Льодовитий, а через рік практику продовжили — біля острова Голанда у Фінській затоці ще сто «кубіків» з прапорами радянського флоту спокійнісінько відправляли на дно. Та це все були «квіточки», «ляльки» вирости пізніше — в районі Нової Землі. Там під лід пускали поодинокі і цілими боксами атомні реактори бойових підводних човнів. Причому сім з них і досі лежать на дні морському невиннаватжені, продовжуючи активно отруювати Карське море.

І хоча автори Білої книги стверджують, що безпека масового поширення радіації від цих уламків імперії наразі відносно мала, погодитися з таким висновком досить важко. Адже навіть за даними комісії російського уряду, ак-

Сенсація!

ПІДВОДНИЙ ЧОРНОБИЛЬ
У ПІВНІЧНИХ МОРЯХ

Матеріали Білої книги, де опубліковані результати діяльності російської урядової комісії з питань, пов'язаних з похованням у морях і океанах радіоактивних відходів, з наочною переконливістю підтвердили те, про що вже давно здогадувався світ. Радянський Союз, який на словах виступав проти скидання у Світовий океан радіоактивних відходів, на ділі займався цим у досить великих масштабах.

Тивність Карського моря становить 324000 юри, Баренцего — 12593 юри. Тобто йдеться про такі собі підводні чорнобиль. Наскільки складна дезактивація землі, свідчать сумний досвід України і Білорусі. Що ж робити на дні морському, поки хто не знає ніхто.

Відомство товариша Ізраєля — відомий союзник Держкомгідромет, який ра-

див київським дітям у транів-ке часіти бувати на повітрі, буз не менш дитинчим і в вирішенні проблеми поховання ядерних відходів на дні. Під тиском військово-морського відомства приймали декалі ліберальні інструкції: котрих, до речі, теж не дотримувалися. Армія і флот, оголошувши багато районів Льодовитого океану забороненими територіями, робили на

них, що хотіли. Ця моторошна безконтрольність урешті-решт призвела до екологічної катастрофи, результати якої ще доведеться осмислювати наступним поколінням землян. Врахуймо, що значну частину риби, яка надходила в наші магазини, ловили в північних і східних морях. Критичною ситуація стала вже у 1993 році, навіть Держкомгідромет не дав дозволу на скидання радіоактивних відходів в океан. Однак ці роботи тривали. І ще й тепер важко сказати, чи припинені вони повністю. Неодноразово світова громадськість виступала з гнівними заявами, на що тут же реагував всеснажний ТАРС: мова йде, зводять наклепи прокаті капіталісти. А коли пробували прорватися в «брудні» райони судна і катери «Гріпінс», назустріч їм виходила броня добоєсних сторожових ВМФ СРСР, а зати і Росії.

Лілія ГЕОРГІЄВА.

Москва.

Експрес-інформація

ТРОЯНСЬКИЙ КІНЬ
НІКОМУ НЕ ПОТРІБНИЙ

Російські війська мають залишити територію Грузії не пізніше 1995 року. Такі рішення прийняв грузинський парламент. Проект постанови, запропонований міністерством оборони республіки, передбачає також безплатне передання Грузії майна російської армії, розташованого на території країни.

ПОРТФЕЛІ
ДІСТАНУТЬСЯ ТИМ,
ХТО БЛИЖЧЕ ДО
ПРЕЗИДЕНТА

«Лех Валенса, напевно, сформує президентський кабінет, місця в якому дистантуються «зручними» для керівництва країни політикам», — заявив у Катівце голова регіонального правління «Солідарності» А.Петржиц. На його думку, розпустивши парламент, глава держави «ліквідував усі шанси на створення урядової коаліції правохристиянських партій, і в цьому разі його інтереси збіглися з інтересами Союзу демократичних лівих сил».

ГРОШОВА РЕФОРМА
В ДІІ

Відповідно до постанови латвійського Комітету з грошової реформи, 28 червня в Україні буде введено паперові банкноти вартістю 10, 20, 50, 100 і 500 лат, а також монети вартістю 1, 2, 5, 10, 20 сантимів. Усі торговельні заклади приймають латвійські рублі до їх повного виведення з обігу. Курс обмін: один лат — 200 латвійських рублів.

«НЕ ДАМО
РОЗПРИВІТАТИ З
ПАТРІОТАМИ БІЛОРУСІ»

Так називається звернення представників демократичних об'єднань республіки до громадян Білорусі. У ньому критикується позиція номенклатурно-комуністичних сил: які намагаються втягнути країну у військово-політичний союз. Звернення підписали 55 народних депутатів, письменник Василь Биков, представники наукової інтелігенції.

КРАЩЕ —
ПАРЛАМЕНТСЬКІ
ВИБОРИ

Поновлений судом на посаді глави пакистанського уряду Н.Шаріф запропонував лідерів опозиції Б.Хутто провести прями переговори і спільними зусиллями подолати політичну кризу в країні. Б.Хутто висловився за підтримку діалогу, але при цьому заявив, що кращим розв'язанням проблеми можуть стати нові парламентські вибори.

НАЗАРБАЄВ ГОТОВИЙ
ДОПОМАГАТИ

Зустріч Президента Казахстану Н.Назарбаєва з главою грузинського парламенту Е.Шеварднадзе відбулася в Алма-Аті. Під час переговорів сторони підписали договір про основи співробітництва двох країн та 24 угоди, більше половини з яких — у галузі економіки. На підсумку прес-конференції казахстанський Президент висловив готовність сприяти мирному розв'язанню абхазького конфлікту.

УНІТА ЗРИВАЄ
ПЕРЕГОВИРИ

Ще на півтора місяця продовжила мандат контрольної місії ООН в Анголі Рад Безпеки цієї міжнародної організації. У прийнятій резолюції утворення УНІТА змушується зів'язати переговори, що загрожують мирному процесові в країні.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформантів.

А як у них

ЛЕГАЛЬНИЙ ЦК
ДІЄ

— Фактично на всій території республіки діють районні, обласні, причому легальні підрозділи нашої партії, сказав вашому кореспонденту голова Компарції Таджикистану, народний депутат Шоді Шабдолов.

Так, комуністи знову активно фігурують на політичній арені цієї середньоазійської республіки. І не йдеться про так званих «колішніх партпаратників», котрі, знищивши партквитки, обіймають важливі посади в усіх колишніх союзних республіках.

— На сьогодні в наших рядах близько 70 тисяч чоловік, які підтвердили своє членство в рядах компартії, — продовжує товариш Шабдолов, — і поповнення все ще прибуває. Причому, левову частку серед новобранців становить молодь віком до 30 років, котра до цього в жодній партії не була. У нас досить міцні позиції у Радах усіх рівнів. В парламенті тільки фракція комуністів, яка проводить послідовну політику, налічує 54 чоловіки, а загальном членів КПТ серед депутатів різних рівнів багато більше.

Проте правлячою партією себе поки що не вважає. «Статус правлячої нам ще треба здобути на майбутніх виборах», — підкреслює її голова.

І, здається, зробити це буде не так вже й важко. Оскільки кандидатів, навіть «безпартійних», зможуть висувати тільки партії. Офіційно в Таджикистані були зареєстровані, крім Комуністичної, Демократичної і Ісламська партія відродження. Але після військової поразки опозиційного блоку демократів в громадянській війні представники останніх, якщо і діють нині, то тільки за межами республіки.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

НАГОДА
ВІДРЕМОНТУВАТИ
ВУЛИЦІ

Напередодні

У вересні цього року до Вільнюса прибуде з візитом папа римський Іоанн Павло II. Це велика подія і для мешканців республіки. І вже заочно ведеться підготовка роботи.

У вільнюській міській управі створено організаційний комітет, завдання якого — забезпечити, щоб візит відбувся на належному рівні. На нещодавній прес-конференції, присвяченій підготовці столиці до приїзду папи римського, відзначалося, що це не тільки зна-

менна подія для усієї країни, але й величезна робота, оскільки місто треба впорядкувати, подбати про розміщення та обслуговування віруючих, які приїдуть до Вільнюса. Для цього потрібні чималі кошти — близько 530 мільйонів талонів, але, на жаль,

власті міста можуть виділити не більше 300 мільйонів. Тому організаційний комітет звернувся до всіх мешканців Литви з проханням надати посильну допомогу у підготовці до візиту високого гостя.

Кошти, виділені міською управою і урядом, а також зібрані від населення і спонсорів, будуть витрачені в першу чергу на ремонт вулиць, парку Вінігс, де відбувається головна меса, фасадів старої частини Вільнюса.

Надія ДОРОНІНА.

Вільнюс.

Передовий досвід

СТВОРЕНО ПОЛІЦІЮ. ПОКИ ЩО ПОДАТКОВУ

У Киргизістані приступили до створення податкової поліції. Ця служба поки що називається спеціальним підрозділом податкових розслідувань при державній податковій інспекції. Але в парламенті уже розглядається пакет документів про реорганізацію її в податкову поліцію. Як повідомив керівник нової служби Р. Бобушев, який чверть століття працював у правоохоронних органах, основ-

ним завданням спецпідрозділу є запобігання порушень податкового законодавства і гарантування безпеки співробітників податкової інспекції.

Спецпідрозділ складається із 110 офіцерів, які мають досвід роботи в МВС та Держкомітеті національної безпеки.

Віген ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

Польський калейдоскоп

Якраз дисципліна зафіксована, про численні приватні авіакомпанії. Вони вважають за свій обов'язок з'явитися на станом пілотів. Ті, в свою чергу, вважають, що на висоті прийняття зранку «доза» випаровується. Виявляється — ні. Сумна статистика свідчить: лише торік контрольні органи виявили 40 випадків керування літаками у нетверезому стані. Жертвами таких горілопів стали 13 пасажирів, які загинули у результаті аварії.

БІЛЯ ВОДИ... БЕЗ
ВОДИ

Морська держава Польща залишилася відрізаною від моря, коли її рибалки, незадоволені ціною політикою уряду, на знак протесту блокували всі порти. Блокада була досить щільною: рибалки не впускали у рейс кораблі та пороми, які з'їздили з міжнародним розкладом слідували до іноземних портів. Не пощастило «Кометі», яка йшла під російським прапором: «за компанію» не впустили і її.

ЩО У
ПОСОЛЬСЬКОМУ
БАГАЖІ?

12 кілограмів героїну виявили митники в особистому

багажі посла Коста-Ріки у Польщі. Причому місця наркотику була така висока, що викликала отруєння в осіб, які оглядали багаж у варшавському аеропорту. Тут висувається кілька гіпотез щодо посла-контрабандиста. Зокрема, коства-ріканська наркомандія сподівалася на те, що багаж посла не обшукуватимуть, адже його власник має дипломатичний імунітет. Сам же він заявив, що героїн йому підкинули та сама мафія як помсту за те, що наприкінці вісімдесятих років допоміг відкрити у зв'язках з наркомандією одного зі своїх колег (у результаті того було вилікновано з Польщі). Побуєть і думка, що посла «підставили» конкуренти з «негалеального бізнесу». Так чи інакше, та вже черга кілька днів Коста-Ріка додала до назви посади посла горезвісний «екс». Відповідно його позбавлено дипломатичного імунітету. Попереду слідство і суд. Щоправда, невідомо який — польський чи коства-ріканський. Вітім, вважає експосла може потрапити до книги Гінесса: дипломата з наркотиками ватримано в Європі вперше.

Володимир САВЦОВ.

Варшава.

АЛКОГОЛЬ У НЕБІ
НЕ
ВИПАРОВУЄТЬСЯ

Польська преса б'є на сполох: «У небі п'яні літаки!» Йдеться не про державну авіакомпанію АОТ — там

Культура

У ЗАКУТКУ НАШОГО СУМЛІННЯ

Дещо про спадщину В.Винниченка, Ю.Кульчицького та І.Нижник-Винників

Тема ця останнім часом дещо зійшла зі шпальт преси. Схожені баталії довкола українських раритетів у Третьяковці та Ермітажі вухали. Припинено дію міської угоди про повернення предметів мистецтва в місті, де вони були створені чи звідки їх вивезли. А оприлюднена недавно в пресі заява заступника директора Ермітажу Георгія Вилібова, що, мовляв, «роздавши всім «належне», ми ризикуємо знову залишитися біля підніжжя Бавилонської вежі», сприймається як наїтя на те, що ніхто нікому нічого видавати не збирається.

Повертати борги завжди важко. Як і повертати взагалі. Українські художники Юрій Кульчицький та Іванна Нижник-Винників, котрі по смерті Винниченків довгі роки жили в їхньому маєтку «Закуток», повернутися на Батьківщину не встигли. Як і не встигли заповісти Україні цей унікальний пматок землі неподалік французького узбережжя Середземного моря, що пам'ятає і римських легіонерів (у музеї мері Мукена зберігається камінь римської доби, який знайшов у своєму обійсті Юрій Кульчицький), і солдатів наполеонівської армії (у дворі стоїть криниця, з якої колись пили воду воїни Бонапарта), і чимало подій української культури (тут часто в різні періоди історії зупинялися знані художники, літератори). Бласне, народний депутат Укра-

їни, письменник Володимир Панченко недавно написав сценарій документального фільму «Роман мого життя». У травні знімальна група мала намір виїхати до Мужена, і, можливо, хоч кінокамера зможе донести до нас те, що втратила Україна із втратою французького «закутка».

Років три-чотири тому Юрій Кульчицький та Іванна Нижник-Винників змушені були продати маєток. Тепер як аргумент для самозадоволення багатьох хто в Україні схильний вважати, що то запізналася історія, а не ми — художники не хотіли, щоб «Закуток» перетворився на культурну резиденцію Радянської України.

— Коли в грудні минулого року ми з Тарасом Марусиком, головним консультантом Секретаріату Верховної Ради, приїхали до Мужена, — розповідає Панченко, — нам відкрилася ще одна драма — Іванна Нижник-Винників і Юрій Кульчицький помирилися.

Помирали водночас, на 81-му році життя... Все, що ми могли тоді зробити, — це допомогти їм скласти заповіт. Заповіт, що, як з'ясувалося тепер, не відповідала вимогам французьких законів. Тому маємо нині додаткові проблеми із поверненням їхньої спадщини. Ні Іванні Нижник-Винників, ні Юрія Кульчицького вже немає в живих... Українські французькі художники на смертному одрі написали, що заповідають Українській державі свої майстерні роботи, графіку, кераміку, килими,

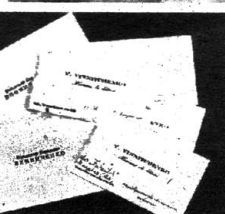

На знімку: Ю. Кульчицький серед своїх друзів (другий зліва, останні місяці життя); годинник В. Винниченка; картка пензля Володимира Кириловича; раритетні бізитки.

колажі, ляльки в національних строях етнографічних районів України, а також бібліотеку і оригінали відомих митців С.Левинської, О.Грищенка, Ф.Кричевського, В.Кричевського О.Бутвича — разом понад 200 одиниць.

— Сьогодні нам треба прийняти всі закусні ігри довкола цієї спадщини, відкинути власні амбіції і виконати моральний обов'язок перед цими людьми, — каже Тарас Марусик. — Не виключено, що найближчим часом імена цих художників будуть занесені до міжнародних мистецьких каталогів, і ми тоді не лише відчуватимемо докори сумління, а й матимемо нову юридичну ситуацію, коли мистецьку спадщину почнуть оцінювати експерти.

Якщо при розгляді справи її буде приєднано до немистецького спадку, на який законно претендувати далі родичі Юрія Кульчицького і Іванни Нижник-Винників зі

Львова й Дрогобича, Україна може взагалі не побачити тих цінних колекцій, бо у Франції процес оформлення спадку триває в середньому 4-5 років. Крім того, Українська держава змушена буде сплатити Франції 40-55 відсотків загальної вартості колекції. На жаль, керівництво по ційно створеній Національній комісії з питань повернення в Україну культурних цінностей проваляє кричущу неорганізованість і зволікання у цій справі.

Слухаючи Панченка й Марусика, намагалася зрозуміти, що ж заважає сьогодні виконати останню волю цих художників. Причина досить прозаїчна: гроші і бажання.

Як з'ясувалося, розпорядження Комісії Верховної Ради з питань культури і духовного відродження про фінансування відрядження трьох осіб до Франції блукало поверхками Кабінету міністрів понад місяць. І було підписано 25 січня, коли

Ю.Кульчицький помер...

Держава, на жаль, так і не спромоглася оплатити жодної з двох поїздок народного депутата Володимира Панченка і головного консультанта Секретаріату Верховної Ради Тараса Марусика до Мужена. За браком коштів, що, напевне, багато потрібніші для ознайомлених закордонних екскурсій депутатського корпусу (на поїздку парламентської делегації України до Австралії, приміром, за даними австралійської преси, витрачено п'ятимільйон інвалютичних карбованців), помпезних форумів, елітарних фуршетів та банкетів після цих форумів, які дуже часто мають нульовий (якщо не мінусовий) коефіцієнт корисної дії.

Замість держави відраженню передостанньої комісії і перевезенню деяких меморіальних речей Винниченка фінансово сприяли кіровоградська комерційна фірма «Горна», міжнародний фонд Дж.Сороса «Відродження», особисто голова правління Українбанку Віктор Кравець та його перший заступник Ярослав Солєн, Чорноморське пароплавство.

На жаль, запізнюється тільки історія. Чомусь лише наприкінці минулого року створено Національну комісію з питань повернення в Україну її культурних цінностей. Очолює її Олександр Федорук. А Комісія Верховної Ради вирішила найближчим часом провести спільне засідання, на якому обміркувати, як поєднати зусилля для повернення на Батьківщину культурно-мистецьких цінностей.

Недавно до перевезених у жовтні минулого року з Франції і експонованих у Кіровоградському краєзнавчому музеї меморіальних речей Володимира Винниченка долалося ще кілька: дві картини пензля письменника, раритетні візитні картки, золотий годинник Володимира Кириловича, подарований перед смертю його дружиною художниці Ю. Кудачицької.

До речі, годинник йде й досі. Відлічуючи час наших запізнень, фатальних помилок і втрат.

Катерина КІНДРАСЬ.

Соціальний зріз

День Перемоги ми відзначили воїнству як всенародне свято. Ветерани, унічані орденами, мали вигляд переможців! Захисників Вітчизни, визволителів Європи, солдатів миру. Хоч би як ми ставилися до нашого минулого, перекроюючи нашу історію, цих почесних звань у них не відняти. Бр-во — Перемога!

Але є у нас, на жаль, й інша «перемога». До болю гірка і принизлива. В буденних клопотах ми намагалися про неї не згадувати. Згадаймо ж хоч тепер.

У Харківській області мешкають, а точніше — доживають віку 60 тисяч ветеранів війни, понад 14 тисяч з них — інваліди. Не варто, напевне, це раз говорити про те, що вони, прийшовши з тієї війни без руку, без ніг, з тяжкими ранами і контузіїми, потребують великої опіки і медичної допомоги. У Харкові, як і в більшості обласних центрів України, є госпіталь інвалідів війни. Багато років очолює його Євген Іванов, син фронтовика, який не дожив до дня народження своєї дитини. Євген Євгенович не шукав зі мною цієї зустрічі, не вірив, він уже ні в обідниць чиновників, ні в сілду преси...

— Харківський госпіталь інвалідів війни, — розповідає він, — був відкритий у

1966 році в невеликому заводському гуртожитку. Тимчасово, як казали тоді. З нагоди 45-річчя Перемоги мало відбутися урочисте відкриття нового приміщення госпіталю. Уряд України виділив на цю справу як на той час значні кошти. Харківський проектний інститут розробив оригінальний проект, відвели земельну ділянку...

Далі начальники госпіталю говорили про те, чому він і досі змушений щодня відмовляти десяткам інвалідів, ветеранам війни в госпіталізації, прикро і боляче, оскільки в госпіталі-гуртожитку всього 250 ліжок, а бажаної стаття його пацієнтів десятки тисяч. Багато фронтовиків, хто міг би ще прожити кілька років на цьому світі, так і не дочекавшись своєї черги, помер від підступних гангр, осколків, боєвих ран.

Начальники від медицини скажуть: у Харкові достатньо лікарняних ліжок. У будь-якому медичному закладі ветеранам

війни — зелена вулиця. Так, зустрінути, може, й прийняти, але на цьому все лікування і скінчиться. Це не мій висновок, так стверджують ветерани. Коому хочеться у наших «безплатних» лікарнях возитися з неміним ветераном, в якого до того ж у кишені порожньо. Тому й прагнуть вони всіма правдами і неправдами лікуватися у своїх, хто допоможе і добрим словом, і з ліжка підвестися. Та потрапити до госпіталю через його обмежені можливості можуть або щасливці, або вже ті, кому судилося дожити тут останні свої дні.

Чому ж досі в Харкові не збудовано добротного госпіталю ветеранам війни, які, що не кажити, а його все-таки заслужили пролиттю кров'ю? Адже все потрібне було: і копії, і проект, і земельна ділянка в затинному місці, та й з будматеріалів особливих проблем не мали. Напоширеніше тепер відповідь у місцевих начальників — не знайшовся підричник. Уявляється, у майже двомільйонному місті, де десятки

найрізноманітніших будівельних організацій, не знайшовся гендирлячка. Чи не насмішка це над пам'яттю живих і мертвих?

Раніше, згадує Євген Євгенович, ми постійно запрошували до госпіталю, особливо напередодні Дня Перемоги, артистів харківських театрів, столичних знаменитостей. Тепер лише за оплесками до ветеранів ніхто прийти не хоче. Візьмемо північ. А госпіталь уже не вміє навіть похитати померлих, від яких нерішучо відмовляються родичі, купити найнеобхідніші ліки живим. У гонити за карбоначем ми навіть не помічаємо, що врачаємо багато більше, ніж здобуваємо. Чи може суспільство розкошувати на бездумне майбутнє, коли воно забуло про своїх старців та ще яких!

...Недалеко від госпіталю є братська могила. В дні Перемоги та визволення Харкова батьки міста привозять сюди корзини квітів. Але ніколи, підкреслюю, ніколи, в останні роки вони не заходили до госпіталю, не зустрічалися з ветеранами. З мертвими спілкуватися легше?..

Микола КОСІЙ.

Харків.

ЦЕ ПОТРІБНО НЕ МЕРТВІМ...

БЫСТРО! КАК В ПРИВАТБАНКЕ

електронні платежі в режимі реального часу
 відкриті субрахунків і рублевих рахунків
 відкриті кореспондентських рахунків банків
 рублеві платежі по всі країни СНГ
 вигідне розміщення тимчасово вільних засобів підприємств

Центр Ускоренных Расчетов

Телефоны в г. Днепропетровске : (0562) 41-20-15, 78-21-91

ОФІСНІ МЕБЛІ

ІТАЛІЙСЬКОГО, НІМЕЦЬКОГО І ПОЛЬСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Промислово-комерційна фірма "АБСОЛЮТ"

Виключний представник на Україні м. Київ, вул. Л.Толстого 5, кв 3

тел/факс 227-06-20

Роздрібна реалізація у наших ділдерів

ФІРМА WNESHXPOBUSINESS-EXPOCENTER - м Київ
 Львівська площа 8, Тел 212-03-72, 212-59-73, факс 212-29-82

ФІРМА ДОВІРА - м Київ
 Спортивна площа 1 Палац Спорту, Тел (044) 221-54-00, тел/факс 227-50-19

ФІРМА UNIS-ЮНІС - м Харків
 Московський Проспект 247 ("Будинок печаті"), тел/факс (0572) 900014

ФІРМА "ABSOLUT" ШУКАЄ ДІЛЛЕРІВ У ВЕЛИКИХ МІСТАХ УКРАЇНИ

Сім видів
 італійських вин
 та лікерів

зі складу в Києві
 пропонує

СП «Салюте Л.Т.Д.»

Тел. 216-49-88;

216-46-35.

Всього 46 хвилин біля екрана — і ключ від успіху у Вашій кишені! ПТО «Сезон» пропонує відеофільм «Етикет менеджера» на відеокасетах «Панасонік». З питань придбання звертатися за адресою: 252034, Київ, вул. Ярославів вал, 17-в. Тел. (044) 228-00-65, факс (044) 229-21-39.

ЗАМОВЛЯЙТЕ НАСІННЯ АМАРАНТУ!

Ви матимете культуру, якій немає рівних за вмістом білка та за врожайністю до 2000 ц/га зеленої маси. Засіявши невеличку ділянку, ви зможете розв'язати проблему кормів. Крім того, салати з амаранту смачні і корисні. Вартість насіння на 1 сотку (100 м²) — 600 ку-

пнів. Мінімальна сума замовлення — на 1200 купонів. Оплата — накладний платіж. Рекомендації щодо вирощування додаються. Насіння зберігають схожість 5 і більше років. До листа слід вкласти підписаний конверт.

Наша адреса: 320095, м. Дніпропетровськ-95, а/с 209. Похвальному В. В.

ЗАСІДАННЯ МЕДЖЛІСУ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОГО НАРОДУ

Відбулося засідання Меджлісу кримськотатарського народу. Схвалено дату проведення Курултаю. Він пройде у Симферополі 27—31 липня. Це буде друге скликання другого Курултаю кримськотатарського народу. Перший Курултай кримських татар відбувся у далекому 1917 році, в листопаді. І лише майже через 74 роки у липні 1991 року вдалося скликати другий Курултай. У другому скликанні другого Курултаю візьмуть участь не лише делегати, які мешкають у Криму, а й делегати, котрі поки що в депортації.

У партії і рухах

в Узбекистані, Таджикистані, Росії. Намічено прибути гостей з діаспори — Туреччини, США, Німеччини, інших держав. Крім того, на Курултай вирішено запросити представників державних структур України і Криму, депутатів Верховних Рад України і Республіки Крим, а також представників різних національно-демократичних організацій.

На засіданні Меджлісу затверджено порядок денний Курултаю. Буде обговорено заїт

Меджлісу і Ревізійної комісії Курултаю кримськотатарського народу про виконання рішень першого скликання. Другого Курултаю. Вирішено розглянути питання «Про громадсько-політичну, соціально-політичну і соціально-економічну ситуацію в Криму і становище кримськотатарського народу». Будуть також внесені зміни та доповнення до Тимчасового регламенту другого Курултаю і до положення про Меджліс кримськотатарського народу, а також проведено ротацію членів Меджлісу.

Олександр ПІЛАТ.

Ми вже писали про те, що нинішнього року на спортивних Всесвітній федерації кикбоксингу (ВФК) чекає чимало цікавих турнірів. І ми не найпростіший серед них — «Золотий дракон». Він пройде 19—20 червня у Римі. Детальніше про кримські канікули наших бійців розповідає віце-президент ВФК Андрій ЧИСТОВ:

— Незвичність цих змагань полягає в тому, що в них поєднуються силим спільно зріки карате, тевквондо, кунг-фу, кикбоксингу з багатьох країн. Головна, що вони проходять муть за змішаними правилами. До Італії на автобусі виїжд

КІКБОКСИНГ
УСІ ДОРОГИ
ВЕДУТЬ
ДО РИМА

жас й делегація ВФК. У її складі відомі кикбоксери В. Коруженко та В. Ширяєв. До речі, з нами можуть поїхати спонсори і болітники.

— Якім чином? — Дуже просто: заплатити приблизно 430 доларів США. Цього вистачить на витрати за оформлення візаних документів, проїзд, харчування і проживання в столиці Італії, екскурсії вітчизняними містами, а зрозуміло, перегляд подвигів «Золотого дракона». Той, хто бажає дізнатися про деталі, нехай звернеться до ВФК (Київ-1, К. Маркса, 10, тел. 229-20-45).

Вийдз до Рима 16 червня.

Олександр БОРЩЕВИЧ.

«ТАК, ЯК Я, ДУМАЮТЬ УСІ»,

СТВЕРДЖУВАЛИ РАНІШЕ КЕРІВНИКИ КОМПАРТІЇ. А НИНІ ЗМІНИЛОСЯ СТАВЛЕННЯ ДО СОЦІОЛОГІЇ

Перший інститут соціології в колишньому Союзі на відміну від інших країн світу було створено лише в 1968 році, а в Україні — тільки восени 1990 року. Чому стримувався розвиток соціологічної науки в Україні? Як ставлення до неї зараз? Як нині використовуються результати соціологічних досліджень?

Про це наш кореспондент розмовляв з директором Інституту соціології Академії наук України, доктором економічних наук, професором, членом соціально-економічної ради Президента України В. ВОРОНОЮ.

— Валерію Михайловичу, чому ж так довго соціології не давали права на життя в Україні?

— Становлення соціологічної науки в Україні, як і в усіх республіках колишнього Союзу, невинноватим загальним — і невипадковим. В цьому зв'язанні були зацікавлені інші керівники, які претендували на монополію знання, потреб, інтересів, життєвих цінностей та длаїна людей, населення. Пригадуєте, невдовзі після того, як М. Горбачов став лідером, на запитання зарубіжних журналістів про його ставлення до багатонаціонального він відповів: «Я вважаю, що це нам не потрібно. Так думаю, і так думає все наше суспільство».

Приблизно так відповіли на будь-які запитання всі колишні перші секретарі райкомів, міськомів, обкомів компартії. Тобто, не замислюючись, вони розписувалися за все населення свого «соціологічного» і це було майже природним, прирваним до людини як належне. Мало в кого виникав сумнів щодо достовірності таких висловлювань. А в кого вони й з'являлись, той мусив мовчати.

— А нині ставлення до соціології змінюється? Як використовуються результати досліджень, що їх проводять інститути?

— Це стосується, скажімо, виборів депутатів, різних політичних акцій (страйків, протестів студентів), наша інформація використовується швидко й оперативно. Та, на жаль, емпіричні дослідження нам замовляють і використовують вони поки що лише службою Президента. Комісії при Верховній Раді, окремі міністерства, відомства. Зустрічаючись з представниками страйкових комітетів, інформаційно-інституту користується І. Плющ. Великий обсяг роботи ми виконуємо, зокрема, на замовлення Мінічорнобиль та Міноборони. Зацікавлені користувачами нашої продукції в преса, телебачення, радіо.

Мусу зазначити, що використання соціологічної інформації залежить від рвня

освітності, світогляду, розуміння значення соціології у житті суспільства. І якщо в цілому ми відчуємо підвищення інтересу до соціології, деякі споживачі не використовують її з різних причин. Практично не використовують її місцеві органи влади. До речі, громадська думка на Заході називають «п'ятою владою». Та нам до цього ще дуже далеко.

— Мабуть, не тільки через нерозуміння ролі й значення громадської думки чи, як і раніше, небажання знати її взагалі. Що сьогодні впадає соціологічна наука в термін «громадська думка»?

— Думка окремих людей, навіть великої кількості — це не громадська думка. Громадська думка — це колективна думка, що формується як результат складної міжперсональної та міжгрупової соціальної комунікації. Тобто дані, одержані в результаті опитування громадян, об'єднаних спільністю відносин до власності на засоби виробництва, мірою участі в управлінні ними, розмірами й формами одержання доходів. Ці марксистські чинники визнаються і використовуються сьогодні соціологами Заходу. Ці соціальну групу характеризують ще спільність потреб, інтересів, ціннісних орієнтацій, мотивів поведінки, володіння інформацією з досліджуваного питання. Ажде одні дані ми одержуємо під час опитування інженерно-технічних працівників заводоуправління й цеху, а інші — під час опитування робітників основного виробництва й допоміжного, пенсіонерів, студентів тощо. Соціальні групи є і у вашій редакції і у нашому інституті, у будь-якому виробничому колективі. Наш інститут працює над проблемами виявлення чинників, що визначають закономірності формування різних груп і системи соціологічних показників, що дають змогу оцінювати стан і прогнозувати спрямованість розвитку соціальних процесів. Треба буде створити відповідний комп'ютерний банк даних по Україні.

— Валерію Михайловичу,

але що дають такі складні й дорогі наукові дослідження громадянській думці кожної людини окремо? Соціологія — єдина серед суспільних наук, яка має наукову теорію, методи, методики пізнання й виявлення справжніх інтересів, потреб, ціннісних орієнтацій та мотивів поведінки людей. Вона руйнує монополію й привласнене керівниками правдою говорити від імені народу. І б сказав, що ставлення до соціології як критерієм поділу людей на демократів та авторитарів. Соціологія руйнує твердження, що на початку знає все, чого хочуть піддлілі.

— Дякую!

Бесіду вів Яків ГАЛІЧЕНКО.

Соціологія

але що дають такі складні й дорогі наукові дослідження громадянській думці кожної людини окремо?

Соціологія — єдина серед суспільних наук, яка має наукову теорію, методи, методики пізнання й виявлення справжніх інтересів, потреб, ціннісних орієнтацій та мотивів поведінки людей. Вона руйнує монополію й привласнене керівниками правдою говорити від імені народу. І б сказав, що ставлення до соціології як критерієм поділу людей на демократів та авторитарів. Соціологія руйнує твердження, що на початку знає все, чого хочуть піддлілі.

— І це, мабуть, дуже важливо тепер, на початку розбудови державності в Україні?

— Це б побудувати правову громадянське суспільство, треба знати його структуру, інтереси й потреби різних соціальних, соціально-демографічних, професійно-кваліфікаційних, територіальних, національних спільностей, різних вікових категорій. Лише враховуючи всі інтереси цих груп і спільностей, вилучаючи економічні, політичні, духовні національні, можна виробити політику, що відповідала інтересам усього народу України.

Розробкою багатьох фундаментальних проблем розвитку суспільства насамперед і займається наш інститут.

В інституті розпочато також дослідження соціальних проблем національної безпеки України, пов'язаних з соціальною експертизою великих державних програм та проектів рішень, що приймаються урядом. Цього вимагає життя. За бажання Верховної Ради ми можемо проводити соціальну експертизу і проектів законів, що приймаються нею. В багатьох країнах Заходу це робиться вже давно.

— Дозвольте, Валерію Михайловичу, побажати всьому колективному вашого інституту творчих успіхів, висловити впевненість і надію, що соціологічну науку не забаром належним чином опануватимуть і замість твердження: «Так думаю і так думаю», — прийде в наше життя інший вислів: «Так думає народ, і з цим слід рахуватися».

— Дякую!

Бесіду вів Яків ГАЛІЧЕНКО.

ДВОВЛАДДА

Першість країни з футболу. Друга ліга. 30 тур. «Дружба» (Осиченко) — «Азовець» (Маріуполь) — 1:1; «Металург» (Костянтинівка) — ЦСКА ЗСУ (Київ) — 1:0; «Явір» (Краснополя) — «Дніпро» (Черкаси) — 0:0; «Зірка» (Кіровоград) — «Мелітополь» (Харків) — 2:1; «Орніон» (Одеса) — «Титан» (Армянськ) — 3:4; «Галичина» (Дрогобич) — «Таврія» (Херсон) — 3:2; «Дністер» (Заліщики) — «Чайка» (Севастополь) — 2:2; «Хімік» (Житомир) — «Вагонобудівник» (Стаханов) — 3:1; «Газовик» (Коміарне) — «Бажанівський» (Маніна) — 1:0.

Головними матчами туру, звісно, були поєдинки за участю дліверів. Черкашани задовольнилися нульовою нічиєю в Краснополі. А от їхній головний конкурент житомирський «Хімік» не залишив ніяких шансів футболістам із Стаханова.

Хоча початок матчу не вихував грози для гостей. Вони відно захизалися, а

під час однієї з контратак їхній граєць Баранник точним ударом засмугтив житомирців та їхніх прихильників (24).

Однак «Хімік» продемонстрував саме ті якості, які мають бути притаманні лідеру. Виявлено (35) й сплинуло (47, 49) довели перевагу господарів до рівня переконливої.

Отже, в турнірі тепер двовладдя: «Дніпро» і «Хімік» мають по 43 очка. Вони на шість очок випереджають «Явір», який посідає третій рядок у турнірній таблиці. Гостра суперечка йде і на проміжному 11-м місці. Попи що на останньому місці «Титан» — 18 очок. Але він скоротив розрив з «Орніоном» (в одеситів 19). Причому кримчани (як, мабуть, зверху), у цьому турі перегрели свого конкурента на його полі.

Наступний тур у другій лізі грається 11 червня.

Виктор БРАНИЦЬКИЙ.

3 ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Баскетбол. Вроцлав (Польща). Відбірковий турнір чемпіонату Європи. Україна — Великобританія — 87:76; Словаччина — 79:69; — Боснія та Герцеговина — 75:68. Після бездоганного виступу на першому етапі наші баскетболісти потрапили до числа восьми команд, які сьогодні розпочнуть другий етап змагань. За його підсумками чотири найсильніші збірні дістануть путівки на фінальну частину чемпіонату.

Водне поло. Форт Лодердейл (Флорида, США). Дворазовий олімпійський чемпіон, блискучий український ватерпіст Олексій Карналов став лауреатом Інтернаціонального Гаперей слави за водних видів спорту в цьому місті. Нині київчани за втраченом тренує команду сербської мистки Нови-Сад.

Хокей. У фіналі Кубка Стенлі — головного призу НХЛ — зустрічаються «Монреаль Канадієнс» (Канада) і «Лос-Анджелес Кінгс» (США). Зрозуміло, що симпатії українських прихильників хокею будуть на боці каліфорнійського клубу. Ад

же в команді Уейна Гретцки виступає й наш земляк, киянин, олімпійський чемпіон Олексій Яттинг.

Волейбол. Київ. Матч кваліфікаційного турніру чемпіонату Європи-93. Чоловіки. Група С. Збірна України — збірна Данії — 3:0. Наступний матч наша команда проведє 6 червня в Донецьку проти волейболістів Румунії. А поки що наші спортсмени з 9 очками очолюють турнірну таблицю.

Міні-футбол. У фіналі Кубка України виступить вісім клубів: «Надія» (Запоріжжя), «Рита» (Харків), «Ніка» (Дніпропетровськ), «Славутич» (Київ), «Фотоприлад» (Черкаси), «Донбас» (Донецьк), «Механізатор» (Дніпропетровськ). Переможець змагання, яке пройде в Київському палаці спорту, стане відомий 18 червня. До речі, спонсори турніру поділи не лише про учасників, а й про глядачів. Їх на матч не прохолодні напої, морозиво для всіх також безплатно.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК —
ВЕРХОВНА РАДА
УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редакція: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (голова редакції), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДІМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 481-89-61; 481-89-46;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 481-89-34;
© Рукописи не повертаємо.
© Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодачеві.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
* За точністю виваждених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російськомовними.
Індекс 60955.
Загальний тираж 646.430.

Комітат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311102.

1, 3, 4, 5, 6 сторінки надруковано і зверстано в комп'ютерний центр «Голос України».